

Національний
банк України

Результати опитування керівників
підприємств Івано-Франківської
області щодо їх ділових очікувань*

IV квартал 2021 року

*Надані результати є відображенням лише думки респондентів – керівників підприємств Івано-Франківської області в IV кварталі 2021 року і не є прогнозами та оцінками Національного банку України.

Результати опитування підприємств Івано-Франківської області у IV кварталі 2021 року свідчать, що респонденти продовжують очікувати зростання обсягів виробництва товарів і послуг в Україні, але нижчими темпами та негативно оцінюють перспективи розвитку своїх підприємств у наступні 12 місяців. Прогнозується вища інфляція та посилення девальвації національної валюти.

У наступні 12 місяців керівники підприємств області очікують:

- **зростання обсягів виробництва товарів та послуг в Україні нижчими темпами:** баланс відповідей – 6.3% (у попередньому кварталі – 37.5%) (графік 1), у цілому по Україні – 8.3%;
- **зростання цін на споживчі товари та послуги** вищими темпами: 62.5% респондентів очікують, що зростання цін перевищить 7.5% (у попередньому кварталі – 37.5%), у цілому по Україні – 61.3%. **Головними чинниками інфляції** респонденти називають витрати на виробництво та ціни на світових ринках (графік 2);
- **посилення девальвації національної валюти:** знецінення гривні відносно долара США очікують 81.3% респондентів (у попередньому кварталі – 73.3%), у цілому по Україні – 72.2%;
- **погіршення фінансово-економічного стану своїх підприємств:** баланс відповідей – «мінус» 12.5% (у попередньому кварталі – 12.5%) (таблиця). У цілому по Україні респонденти очікують поліпшення фінансово-економічного стану своїх підприємств – 9.7%;
- **зростання загальних обсягів реалізації виробленої продукції:** баланс відповідей – 6.3% (у попередньому опитуванні – 12.5%). Водночас респонденти очікують збереження обсягів реалізації продукції на зовнішньому ринку на поточному рівні: баланс відповідей – 0.0% (у III кварталі 2021 року – «мінус» 20%). У цілому по Україні очікується зростання обсягів реалізації: баланси відповідей – 21.8% та 20.6% відповідно;
- **зростання інвестиційних видатків** як на виконання будівельних робіт, так і на машини, обладнання та інвентар: баланс відповідей – по 6.7% (у III кварталі 2021 року – 0.0% та 6.3% відповідно). У цілому по Україні баланси відповідей – 6.9% та 19.1% відповідно;
- **помітне збільшення кількості працівників** на своїх підприємствах: баланс відповідей – 20.0% (найвищі очікування серед регіонів) (у попередньому кварталі – «мінус» 6.3%) (графік 4). У цілому по Україні – 2.9%;
- **суттєве зростання цін на товари/послуги, що купують підприємства:** баланс відповідей – 93.8% (як і в III кварталі 2021 року). Водночас респонденти очікують зростання цін на продукцію власного виробництва нижчими темпами: баланс відповідей – 75.0% (у попередньому кварталі 2021 року – 93.8%) За оцінками респондентів області, найбільше на подорожчання товарів/послуг власного виробництва впливатимуть вартість трудових ресурсів, ціни на сировину та матеріали (графік 7);
- **зростання витрат як на одиницю продукції, так і на оплату праці одного найманого працівника високими темпами:** баланси відповідей – 80.0% та 68.8% (у III кварталі 2021 року – по 75.0%) (графіки 4, 6).

Головними чинниками, що обмежують спроможність підприємств нарощувати виробництво, респонденти називають занадто високі ціни на енергоносії, сировину та матеріали (графік 5). Вище, ніж у попередньому опитуванні, оцінено вплив недостатнього попиту.

Підприємства області очікують зростання потреби в позикових коштах найближчим часом (графік 8). Респонденти, які планують брати банківські кредити, надають перевагу кредитам у національній валюті. Умови доступу до банківських кредитів, за оцінками респондентів, останнім часом не змінилися (графік 9). Основними стримуючими чинниками залучення кредитних ресурсів респонденти називають невпевненість у спроможності підприємства вчасно виконувати боргові зобов'язання, наявність інших джерел фінансування, занадто високі ставки за кредитами (графік 10).

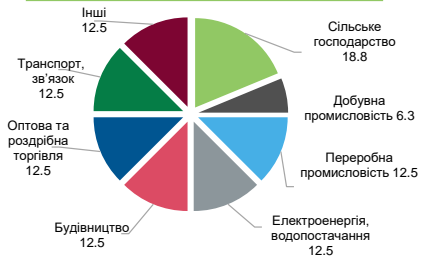
93.8% респондентів області зазначили, що **не мають проблем із проведенням операцій з коштами, розміщеними на банківських рахунках** (у цілому по Україні – 98.1%).

Оцінки респондентів щодо стану підприємств на момент опитування (графік 3):

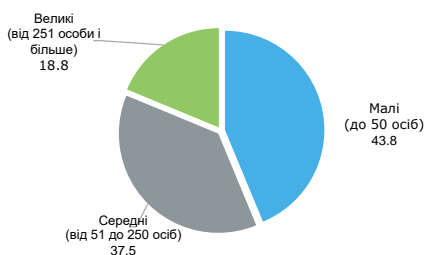
- **поточний фінансово-економічний стан підприємств добрий:** баланс відповідей – 37.5% (найвища оцінка серед регіонів) (у III кварталі 2021 року – 25.0%), у цілому по Україні – 7.6%;
- **рівень залишків готової продукції власного виробництва** оцінюється як нижчий, ніж нормальний: баланс відповідей – «мінус» 16.7% (у попередньому кварталі – «мінус» 57.1%);
- **ресурси вільних виробничих потужностей** продовжили зменшуватися і є недостатніми, щоб задовольнити неочікуване зростання попиту: баланс відповідей – «мінус» 14.3% (у III кварталі 2021 року – «мінус» 6.3%).

Паспорт вибірки^{1,2}

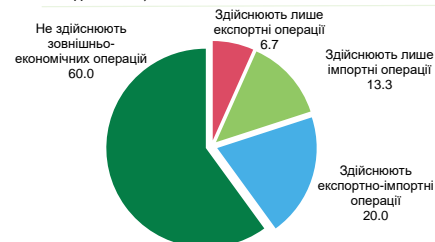
Розподіл респондентів за основним видом діяльності підприємств (за КВЕД), %

Розподіл респондентів за розміром підприємств за кількістю працівників, %

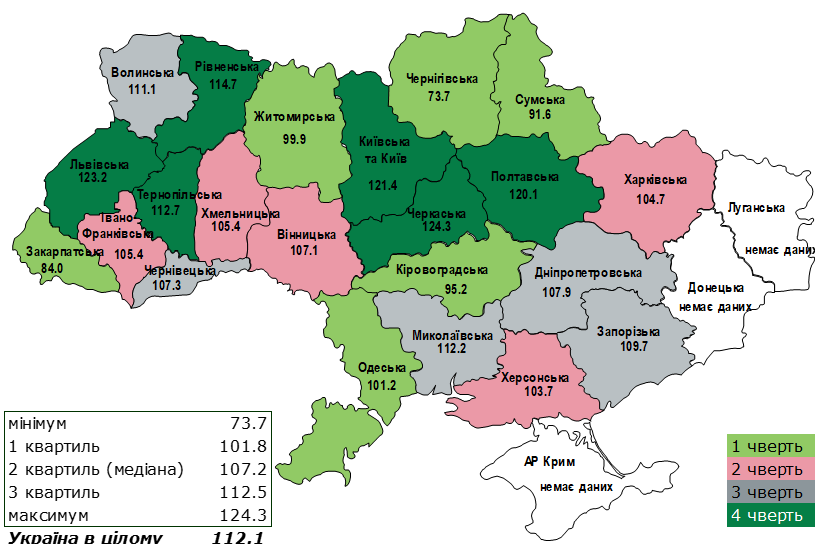

Розподіл респондентів за напрямом діяльності, %

- період проведення – 03–29 листопада 2021 року;
- опитано всього 16 підприємств;
- вибірка підприємств за видами економічної діяльності нерепрезентативна.

Індекс ділових очікувань на наступні 12 місяців за областями³, %

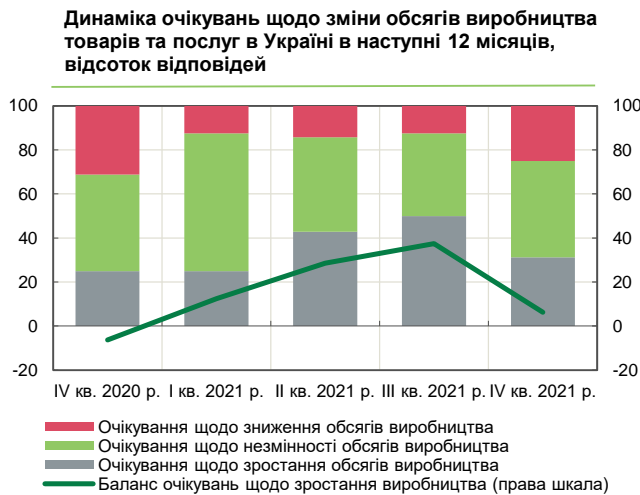
*квартиль - значення ознаки, яка ділить ранжовану сукупність значення показника (ІДО) на чотири рівновеликі частини;
**медіана - значення ознаки, яка розміщується в середині ранжованої сукупності і поділяє її на дві рівні частини.

Таблиця. Очікування підприємств Івано-Франківської області щодо ділової активності (за складовими)

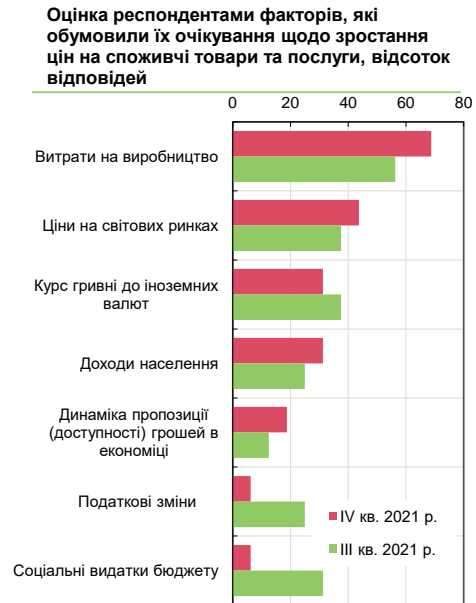
Очікування респондентів у наступні 12 місяців щодо:	Баланси відповідей, %				
	IV кв. 2020 р.	I кв. 2021 р.	II кв. 2021 р.	III кв. 2021 р.	IV кв. 2021 р.
фінансово-економічного стану	-12.5	20.0	6.7	12.5	-12.5
загальних обсягів реалізації продукції власного виробництва	7.1	18.8	-18.8	12.5	6.3
інвестиційних видатків на проведення будівельних робіт	12.5	18.8	14.3	0.0	6.7
інвестиційних видатків на машини, обладнання та інвентар	18.8	33.3	26.7	6.3	6.7
кількості працівників	6.7	0.0	-6.3	-6.3	20.0

¹ Вибірка формується пропорційно внеску регіону і виду економічної діяльності у виробництво валової доданої вартості України.
² В окремих випадках незначні розбіжності між підсумками та сумою складових можливі за рахунок округлення.
³ Індекс ділових очікувань – агрегований показник щодо очікуваного розвитку підприємств у наступні 12 місяців, розрахований за балансами відповідей респондентів стосовно змін фінансово-економічного стану підприємства та майбутньої економічної активності.

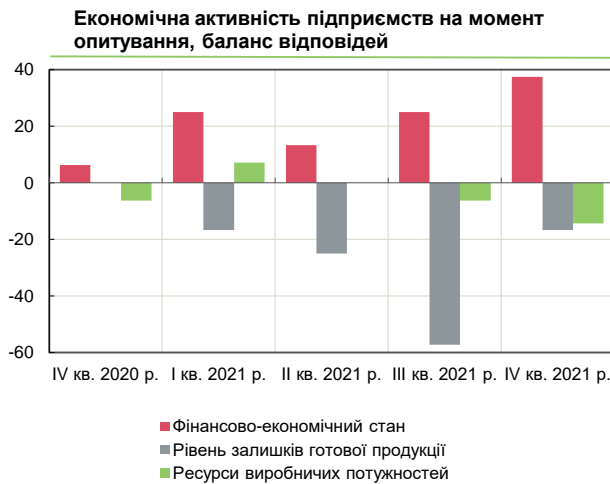
Графік 1

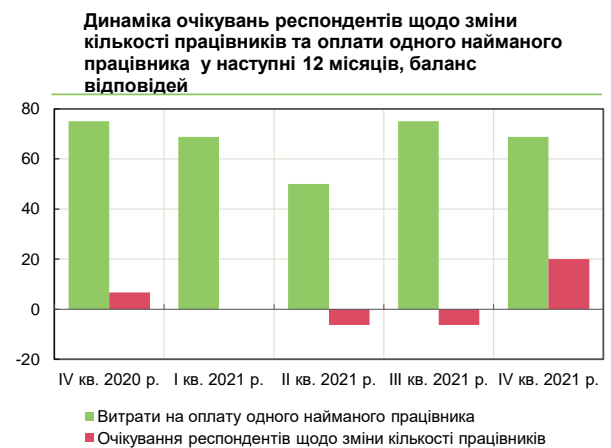
Графік 2

Графік 3

Графік 4

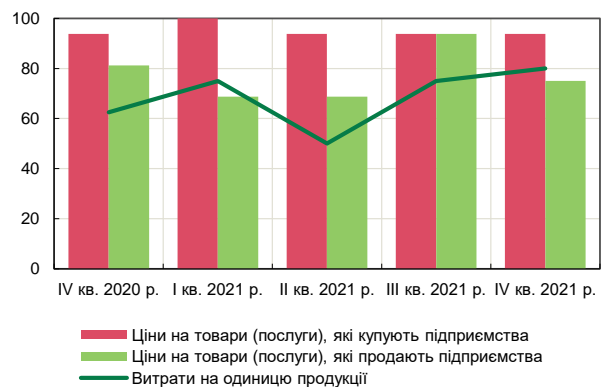
Графік 5

Оцінка респондентами факторів, які обмежують спроможність їх підприємств збільшувати виробництво, відсоток відповідей

Графік 6

Динаміка очікувань щодо змін цін виробників у наступні 12 місяців, баланс відповідей

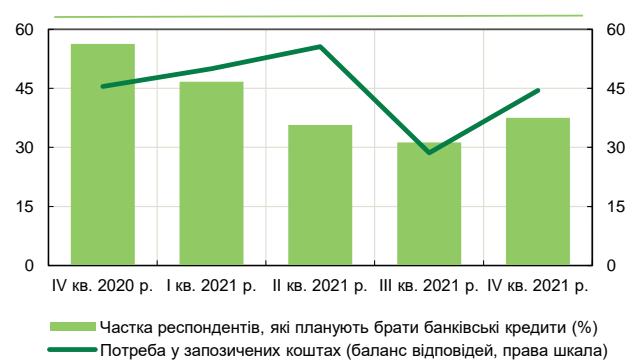
Графік 7

Оцінка респондентами факторів, які впливають на зміни рівня відпускних цін на товари та послуги, відсоток відповідей

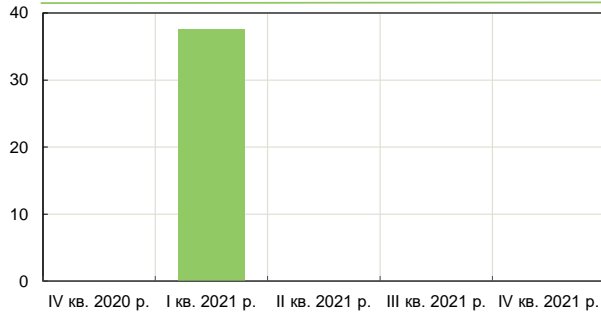
Графік 8

Очікування респондентів щодо потреби в запозичених коштах та плани щодо банківських кредитів найближчим часом, відсоток відповідей

Графік 9

Динаміка оцінок респондентів щодо змін умов отримання банківського кредиту, баланс відповідей*

*Різниця між відсотками відповідей респондентів "стали жорсткішими" та "пом'якшилися"

Графік 10

Оцінка респондентами факторів, які можуть змусити підприємство уникати/відкладати використання кредитних послуг банків, відсоток відповідей

